

SINIRLI ÖZGÜRLÜK

SİBER ZORBALIK VE SONUÇLARI

BİLDİĞİNİZ ÜZERE HERHANGİ BİR KİŞİYİ TACİZ YA DA TEHDİT ETMEK, UTANDIRMAK VEYA HEDEF ALMAK İÇİN TEKNOLOJİK PLATFORMLARIN KULLANMASINA "SİBER ZORBALIK" DENİR.

 Mevlüt DAL

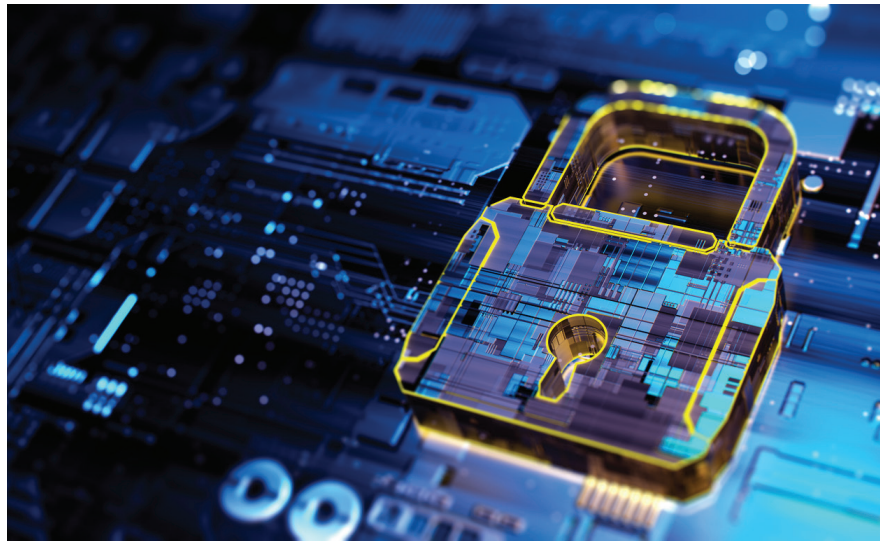
Bilişim Uzmanı

Zorbalık denince akıllarda bir anda güç, kuvvet ve zor kullanma gibi davranış biçimleri şekillenir. Zaten tanımda da zorbalıktan kastedilen, bu davranışların çeşitli sosyal medya hesapları üzerinden karşı tarafa gözdağı verme yani gövde gösterisi yapma şekline dönüşmesidir. Bu durum, genç bireyler arasında daha fazla görülmektedir. Genç olmanın vermiş olduğu hareketli yapıdan kaynaklanması muhtemeldir. Fakat karşı tarafı zor durumda bırakan bu saldırının ne gibi sonuçlara yol açacağı gençler arasında tam olarak anlaşılmadığından yapılma oranı her geçen gün artmaktadır. Yetişkinlerde durum biraz daha farklı sonuçlar doğurur. Yetişkinler arasında gerçekleşmesi ve siber saldırıya dönüşmesi ise hukuki sonuçlara yol açar ve hapis cezası gerektirebilecek bir suçtur.

Siber zorbalık maalesef ki birden fazla şekilde karşımıza çıkar

ve farklı kısımlerde vücut bulabilir. İfşa, suçlama, şantaj, sahtekârlık, taciz ve sarkıntılık bunlardan en bilinenleridir. Örneğin ifşa şekliyle, kişinin sosyal medya hesapları ele geçirilir ve saygınlığını yitirmesine neden olacak paylaşımlar yapılır. Bu ifşalar, kişilerin özel hayatlarını da kapsayacak kadar yüz kızartıcı olabilir. Ya da şantaj yoluyla kişi, kendisine ait olduğu öne sürülen

çeşitli fotoğraf, video, yazışma ve benzeri gibi şeylerle tehdit edilir. En çok karşılaşılan zorbalık şekillerinden olan şantaj, kişinin hayatında çok büyük olumsuzluklara sebep olabilir. Öyleyse gelinen noktada bu davranış örüntüsüne; insan hayatını hiçe saymak, kişinin özgürlük alanına girmek ve değer yargılarından soyutlanarak mahremiyeti basitleştirmek demekle

bir sakınca var mıdır? Günümüzde popüler olarak kullanılan Facebook, Instagram, Twitter ve Snapchat gibi sosyal ağlar, doğrudan cihazlar aracılığıyla gönderilen kısa mesajlar (sms) siber zorbalık kavramının sıkça karşımıza çıktığı alanlardır. Herkesin bir özgürlük alanı olduğu düşüncesini ve bu alana kişinin istemediği sürece dâhil olamayacağımızı bu sosyal adı verilen ağlar ile maalesef kaybetmekteyiz. Oysa kişisel mahremiyet ne kadar da ehemmiyet arz eden bir husustur. Lakin çok hızlı tüketim yaptığımız bu dünyada varlığımızı için önem arz eden değer yargılarımızı ne kadar çabuk yitiriyoruz. Bir zaman sonra farkında olmadan yitirdiğimiz değerlerimizden uzakta birer zorbaya dönüşüyoruz. Peki, bir insan neden bir zorbaya dönüşür? Bunun altında yatan sebepler nelerdir? Gelin biraz da bunları inceleyelim.

İnternet veya mobil cihazları kullandıktan sonra duygusal olarak öfkelenmek, aile üyelerinden, arkadaşlardan ve genel rutin aktivitelerden uzaklaşmak, genç bireylerde ders performansı ve akademik başarının düşmesi, kişinin ruh halinde, davranışlarında, uyku ve iştah düzeninde sürekli değişimler yaşanması ve kızgın, öfkeli, tedirgin davranışlar sergilemek gibi sebepler siber zorbalığın altında yatan önemli durumlardır. Bütün bu etkenler, kişiyi bir anda bir zorba haline dönüştürürken çevresinden hızlıca soyutlayarak yaşamak için gerekli olan manevi değerleri de kaybetmesine yol açmaktadır. Bu da insanı robot haline getirmeye yetecektir diye düşünüyorum. Şimdi sorulması gereken sorulardan biri de şudur: Ya sizin çocuğunuz da bir siber zorbaysa ya da siber zorbalık ile karşı karşıya kaldıysa o zaman ne yapacağız? Biraz da bu konu üzerinde fikir alışverişinde bulunalım diyorum.

Çocuğunuzun siber zorbalığa maruz kaldığını fark ederseniz, onu rahatlatmaya çalışın ve ona desteğinizi sunun. Çocukluğunuzda yaşadığınız herhangi bir zorbalık deneyiminizden bahsetmeniz daha az yalnız hissetmesini sağlayabilir. Bu durumun çocuğunuzun hatası olmadığını, zorbalığın mağdurdan çok zorbanın kendisiyle alakalı olduğunu bilmesini sağlayın. Sizinle konuşarak doğru olanı yaptığı için çocuğunuzun övün. Ona yalnız olmadığını, birçok insanın hayatının bir noktasında zorbalığa uğradığını hatırlatın. Bu durumla birlikte başa çıkmak için elinizden gelen her şeyi yapacağınızı söyleyerek çocuğunuzun güven verin. Okuldan bir yetkiliye (müdür, rehber öğretmen ya da öğretmen) durumu anlatın. Birçok okul, siber zorbalık ile mücadele edecek protokollere sahip ancak okula haber vermeden önce çocuğunuzun bu planınızdan mutlaka bahsedin, böylece birlikte ikinizin de rahat hissedebileceği bir plan oluşturabilirsiniz. Çocuğunuzun siber zorbalığa karşılık vermemesi için teşvik edin çünkü bunu yapmak durumu kızıştırır ve daha kötü hale getirir. Ancak tehdit içeren mesajları, fotoğrafları ve metinleri saklamayı ihmal etmeyin. Çünkü bunlar zorbalığı yapan

kişinin ailesine, okuluna, işvereni- ne hatta gerekli durumlarda polise bile delil olarak gösterilebilir. Gelecekte lazım olması durumunda kullanmak üzere bu içeriklerin ekran görüntüsünü ve çıktısını alabilirsiniz.

Peki ya ikinci olasılık baş gösterdiyse ya çocuğunuz siber zorbaysa o zaman durum nasıl olacak?

Kötü davranışlarda bulunan kişinin çocuğunuz olduğunu öğrenmek üzücü ve acı verici olabilir. Çocuğunuzla eylemleri ve eylemlerinin başka insanlar üzerindeki olumsuz etkileri hakkında kesin bir dille konuşun. Şakalaşmak ve alay etmek bir insana zararsız gibi gözükürken başka biri için zarar verici olabilir. Cep telefonu ve bilgisayar kullanımının bir ayrıcalık olduğunu çocuğunuza hatırlatın. Bazı durumlarda davranış düzene kadar bu cihazların kullanımını kısıtlamak yardımcı olabilir. Çocuğunuzun güvenlik sebepleri için bir telefona sahip olması gerektiğini düşünüyorsanız telefonunun yalnızca acil durumlarda kullanılabilir olduğundan emin olun. Tüm cihazlarda ebeveyn kontrolü özelliğinin açık olmasını sağlayın.

Meselenin kaynağına ulaşmak için öğretmenlerle, rehberlik danışmanlarıyla ve diğer okul yetkilileri ile konuşmak çocuğu zorbalığa teşvik eden durumları belirlemeye yardımcı olabilir. Ve en önemlisi, çocuğunuza iyi bir örnek olmayı unutmayın. Çocuğunuzun dijital dünyanın faydalarını ve tehlikelerini kavramasına yardımcı olmak için olumlu internet alışkanlıkları sergileyin. Zorba olmak, hayatınızı içinden çıkılmaz bir hale sokabilir. Buna hep birlikte dur diyelim.

Kişisel özgürlük alanımız, başkasının özgürlük alanına girme hakkını bize vermez. Zaten bu duruma özgürlük denmez.

